

4) організаційно-управлінського забезпечення антикорупційної діяльності.

Перше, що необхідно Україні для ефективної реалізації антикорупційної політики – це політична воля, усвідомлення того, що це треба Україні, і що за нас це ніхто не зробить. По-друге, принцип верховенства права повинен бути не просто декларацією, а реально діяти на всіх рівнях здійснення влади. По-третє, тісна співпраця з неурядовими організаціями є запорукою здійснення громадського контролю та формування у громадян свідомого негативного ставлення до корупційних проявів.

Корупцію неможливо знищити в якомусь конкретному публічному органі, або за допомогою лише одного органу. Це явище системне і тому долати його треба також гуртом і системно.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Transparency International Україна – Режим доступу: <http://ti-ukraine.org/%D0%A1PI-2018>.

2. Пасічник В. М. Демократизація державного управління у контексті забезпечення національної безпеки та боротьби з корупцією / В. М. Пасічник. // Демократичне врядування. – 2014. – Вип. 13. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_13_5.

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції : закон України № 198-VIII від 12 лютого 2015 року – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/198-19>.

Кальниш Юрій Григорович,

провідний науковий співробітник Інституту експертно-аналітичних та наукових досліджень Національної академії державного управління при Президентові України, доктор наук з державного управління, професор

РОЗВИТОК СИСТЕМИ НАУКОВО-АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Протидія корупції включає комплекс заходів різної міри впливу, спрямованих на: діагностику, профілактику, запобігання, виявлення та припинення корупційних діянь; притягнення корупціонерів до відповідальності; формування негативного ставлення громадськості до корупції та корупціонерів.

Науково-аналітичний супровід державної антикорупційної політики – комплексний, системний, перманентний багаторівневий процес, спрямований на підвищення ефективності заходів

антикорупційної політики шляхом здійснення відповідних науково-теоретичних, інформаційно-аналітичних та прикладних досліджень [1].

Фундаментальний рівень – науково-методичне забезпечення державної антикорупційної політики – передбачає приведення наукових досліджень з проблем протидії корупції до певної системи, розроблення нових пропозицій, наукових методик і рекомендацій з цих питань, раціональне їх запровадження у практику, прогнозування та науковий аналіз ефективності застосовуваних форм і засобів протидії корупції. Для цього необхідно:

- визначити та обґрунтувати пріоритетні напрями та тематику наукових досліджень з питань протидії корупції і забезпечити їх відповідне державне фінансування;

- забезпечити координацію узгодження та взаємодію у проведенні досліджень з антикорупційної тематики різними науковими державними і недержавними установами, а також творче співробітництво у дослідженнях проблем протидії корупції в Україні та іноземних державах, які здійснюються міжнародними організаціями, зарубіжними дослідницькими центрами або за їх підтримкою;

- поглибити системні дослідження теорії виникнення та поширення корупції, соціальну, політичну, економічну, правову сутність цього суспільного феномену;

- встановити порядок розгляду та реалізації пропозицій науковців щодо вдосконалення протидії корупції.

Емпіричний рівень – інформаційно-аналітичне забезпечення державної антикорупційної політики – передбачає створення системи наукового та інформаційно-аналітичного супроводу діяльності суб'єктів державної антикорупційної політики; моніторинг інформації про стан, динаміку і потреби протидії корупції. Для цього необхідно:

- створити та запровадити єдину для державної і недержавної сфер систему статистичних показників, що відповідає б міжнародним стандартам обліку і звітності та об'єктивно відображала стан протидії корупції в Україні;

- розробити й використовувати методики моніторингу та аналізу корупційної ситуації в Україні на основі статистичних та оперативних даних і соціологічних опитувань;

- розробити заходи державної підтримки засобів масової інформації, журналістів та науковців, які публікують антикорупційну інформацію й результати наукових досліджень з цієї тематики тощо.

Теоретико-прикладний рівень – практичне забезпечення науковими та інформаційно-аналітичними підрозділами реалізації державної антикорупційної політики – розроблення методик та практичних рекомендацій, зокрема щодо:

- уточнення поняття ті змісту, переліку суб'єктів корупційних діянь;

- визначення механізму перевірки джерел і правомірності цих доходів та витрат;

- встановлення обґрунтованих критеріїв визначення великого та особливо великого розміру хабаря;
- формулювання поняття «співучасть у корупції та хабарництві»;
- уточнення поняття та критеріїв визначення значної шкоди і тяжких наслідків стосовно посадових злочинів;
- уточнення та розширення поняття «інституту правового компромісу» щодо суб'єктів корупційних діянь, які добровільно сприяли виявленню, розслідуванню та припиненню корупційних діянь, вчинених ними особисто або іншими особами;
- розроблення механізмів заміщення корупції іншими легальними, правовими засобами лобювання економічних інтересів суб'єктів господарювання тощо.

Важливим аспектом реалізації теоретико-прикладного рівня наукового супроводу державної антикорупційної політики є проведення національних та міжнародних науково-комунікативних заходів, навчання, обмін досвідом, стажування (в тому числі за кордоном) та участь фахових науковців у оперативних заходах по боротьбі з корупцією.

Практичний рівень – практична участь наукових та інформаційно-аналітичними підрозділів у заходах щодо реалізації державної антикорупційної політики, зокрема – використання наукової інформації для підвищення ефективності запобігання корупційним діянням, їх виявлення та розслідування, підготовки та прийняття відповідних управлінських рішень, проведення спеціалізованої антикорупційної експертизи проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів, рішень, угод тощо:

- розроблення проектів нових законів і внесення пропозицій щодо змін та доповнень до чинних законодавчих й інших нормативно-правових актів у сфері протидії корупції та державної служби;
- розроблення та впровадження методик антикорупційної експертизи нормативно-правових актів органів державної влади та місцевого самоврядування тощо;
- діагностика (розпізнавання) корупційних ситуацій, схем, механізмів, засобів шляхом розроблення та впровадження науково-обґрунтованих методик;
- профілактика (попередження, вжиття упереджувальних заходів з недопущення виникнення корупційних ситуацій);
- запобігання (усунення передумов вчинення корупційного діяння):
 - впровадження методик антикорупційного контролю при прийнятті на державну службу та її проходженні;
 - удосконалення адміністративної структури та механізмів управління в органах державної влади та місцевого самоврядування, забезпечення виваженої та поміркованої оптимізації чисельності їх апарату;
 - удосконалення механізмів відомчого контролю тощо.

Специфічний вид практичного рівня наукового супроводу державної антикорупційної політики пов'язаний з участю наукових експертів і консультантів безпосередньо в процесах виявлення та припинення корупційних діянь й притягнення корупціонерів до відповідальності. В цьому контексті необхідними стають подальші наукові розробки щодо удосконалення оперативно-розшукової діяльності, технічних засобів викриття хабарництва, підрбок документації тощо. Важливими напрямками є удосконалення право-нормотворчості та дослідження психологічних особливостей корупційної злочинності.

В контексті профілактики та запобігання поширенню корупції особливого значення набуває науковий супровід формування негативного ставлення громадськості до корупції та корупціонерів, зокрема напрацювання та впровадження методик здійснення серед населення антикорупційної пропаганди.

В процесі формування політики у сфері протидії корупції, органам державної влади та місцевого самоврядування доцільно підтримувати постійну взаємодію з компетентними науковим установами та фаховими науковцями. А також активно залучати науковців до консультування, експертизи, моніторингу, аналізу та реального впровадження антикорупційних заходів.

Список використаних джерел

1. Корупція в Україні: причини поширення та механізми протидії : Зелена книга державної політики / Дрьомов С.В. (наук. ред.), Кальниш Ю.Г. (кер. авт. кол.), Клименко Д.Б., Усатий Г.О., Усаченко Л.М. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2010. – 88 с.

Канцідайло Олександр Олександрович,
заступник начальника Департаменту
оперативно-технічних заходів Національної
поліції України

ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ НЕСПРАВЖНИХ (ІМІТАЦІЙНИХ) ЗАСОБІВ ДЛЯ ІМІТАЦІЇ ПРЕДМЕТА ЗЛОЧИНУ (ГРОШОВИХ КОШТІВ) ПІД ЧАС ДОКУМЕНТУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Однією із основних вимог української, так і міжнародної спільноти, на сьогоднішній день є здійснення ефективної боротьби з корупцією у всіх її проявах. За рівнем негативних наслідків найбільш шкідливими є саме корупційні кримінальні правопорушення.

Ефективність вжиття відповідних заходів органами, уповноваженими на боротьбу з корупцією, безпосередньо залежить від застосування усіх наявних законодавчо визначених можливостей.